

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ І ЗАВДАННЯ
до виконання розрахунково-графічної роботи,
проведення практичних занять та самостійної роботи
з курсу

«АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
(БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ)»

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
всіх форм навчання зі спеціальності 051 – Економіка)*

Методичні рекомендації і завдання до виконання розрахунково-графічної роботи, проведення практичних занять та самостійної роботи з курсу «Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств міського господарства (будівельних підприємств)» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 051 – Економіка)) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. В. О. Костюк. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 36 с.

Укладач канд. екон. наук, доц. В. О. Костюк

Рецензент

Г. Г. Соболєва, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою економіки, протокол № 8 від 19.01.2022.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Програма навчальної дисципліни.....	5
2 Рекомендації і завдання.....	6
3 Тести.....	14
4 Питання для самостійної роботи та контролю знань.....	30
Список рекомендованої літератури.....	34

ВСТУП

За сучасних умов господарювання неухильно зростає потреба у здійсненні комплексного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств та організацій. Аналіз сприяє економічному обґрунтуванню управлінських рішень, виявленню і повнішому використанню резервів виробництва. Без нього неможливо дієво, по-науковому керувати підприємством, досягати високих результатів господарювання. Економічний аналіз дає змогу оцінити рівень господарської діяльності підприємств і їх окремих ланок, діагностувати характер і місце порушення нормального протікання виробничого процесу, визначати конкурентоспроможність то чи іншого суб'єкта господарювання.

Усе це свідчить про те, що в ринкових умовах управління економікою, де на першому плані стоїть вибір найбільш раціональних шляхів господарювання, значення економічного аналізу як важливого інструменту господарського керівництва постійно зростає.

У зв'язку з цим метою цього навчального видання є надання допомоги студентам у здобутті ними необхідних знань, умінь та навичок для проведення фінансово-економічного аналізу виробничо-експлуатаційної діяльності підприємств і організацій.

Ці методичні рекомендації передбачають виконання студентами розрахунково-графічної роботи, яка якраз і має на меті закріплення ними теоретичних знань з цієї дисципліни, розвиток у них навичок практичного розв'язання економіко-аналітичних завдань, проведення економічного аналізу, формування та оцінювання його підсумків і оформлення результатів проведеного дослідження.

1 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1 Предмет, зміст, об'єкти, суб'єкти і завдання аналізу фінансово-економічного аналізу діяльності підприємств

- 1.1 Поняття, предмет, зміст, об'єкти і суб'єкти економічного аналізу.
- 1.2 Роль, основні завдання і принципи фінансово-економічного аналізу

Тема 2 Види, організація і оформлення результатів фінансово-економічного аналізу

- 2.1 Види і інформаційна база економічного аналізу.
- 2.2 Організація і оформлення результатів фінансово-економічного аналізу.

Тема 3 Метод економічного аналізу, класифікація факторів і система аналітичних показників

- 3.1 Метод економічного аналізу і його характерні особливості.
- 3.2 Класифікація факторів і система аналітичних показників.

Тема 4 Методика і основні методичні прийоми економічного аналізу

- 4.1 Моделювання факторних систем і основні типи аналітичних моделей.
- 4.2 Методика і основні методичні прийоми економічного аналізу.

Тема 5 Аналіз виконання виробничої програми підприємств

- 5.1 Значення та завдання аналізу виробничої програми підприємств.
- 5.2 Загальна методика аналізу виконання виробничої програми

підприємств.

Тема 6 Аналіз трудового і технічного потенціалів підприємств

- 6.1 Аналіз ефективності використання праці і її оплати.
- 6.2 Аналіз складу, структури, руху, технічного стану і ефективності використання основних засобів та виробничого устаткування.
- 6.3 Аналіз впливу трудового і технічного потенціалів підприємства на його кінцеві результати роботи.

Тема 7 Аналіз собівартості продукції і фінансових результатів роботи підприємств

- 7.1 Аналіз собівартості продукції.
- 7.2 Аналіз фінансових результатів роботи підприємств.

2 РЕКОМЕНДАЦІЇ І ЗАВДАННЯ

Сучасний етап розвитку нашої держави зумовлює високі вимоги до оцінки ефективності функціонування економічних систем різних рівнів господарювання. Об'єктивне уявлення про ситуацію та перспективи розвитку того чи іншого підприємства можна дістати лише за допомогою комплексного аналізу його виробничо-господарської діяльності.

Усе це вимагає відповідного кадрового забезпечення і суттєвих змін у підготовці економіко-управлінських кадрів. Особливо зростає значення практичної підготовки студентів з прикладного застосування економіко-статистичних методів для аналізу господарської діяльності підприємства.

Розрахункова робота включає аналітичні завдання, які якраз і мають за мету закріплення теоретичних знань з навчального курсу і розвиток у студентів навичок самостійного практичного розв'язання окремих задач з аналізу господарської діяльності підприємства.

Перед виконанням розрахунково-аналітичної роботи студенти повинні вивчити теоретичний матеріал за програмою навчального курсу, використовуючи запропоновані джерела.

Контрольна робота включає в собі шість завдань. Варіанти завдань студенти самостійно визначають за останньою цифрою їх залікової книжки.

Оформлення контрольної роботи треба виконувати згідно з вимогами державних стандартів. Робота повинна бути написана розбірливо, наприкінці необхідно навести список використаних джерел.

Наведені завдання рекомендується використовувати при проведенні практичних занять.

Самостійна робота розрахована на формування у студентів практичних аналітичних навичок роботи із спеціальною літературою, орієнтування їх на критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем ефективного використання наявних ресурсів суб'єктів господарювання.

При виконанні розрахунково-контрольної роботи пропонується використати список рекомендованої літератури, зокрема, підручник з техніко-економічного аналізу діяльності підприємств міського господарства (Костюк В. О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства : підручник / В. О. Костюк. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018 – 233 с.), у якому розглядається теоретичний матеріал, приклади розв’язання типових задач, а також наведено завдання 1–60, якими можна скористатися при проведенні практичних занять і самостійної роботи студентів з цього курсу.

Таблиця 1 – Перелік завдань розрахунково-графічної роботи

Остання цифра номера залікової книжки	Номери завдань					
1	1	11	21	31	41	51
2	2	12	22	32	42	52
3	3	13	23	33	43	53
4	4	14	24	34	44	54
5	5	15	25	35	45	55
6	6	16	26	36	46	56
7	7	17	27	37	47	57
8	8	18	28	38	48	58
9	9	19	29	39	49	59
0	10	20	30	40	50	60

Завдання 1–10. На підставі даних таблиці 1 треба дати оцінку ступеня виконання плану за обсягом виробництва продукції, її динаміці за аналізований період, проаналізувати динаміку, склад і структуру чисельності працівників за статтю, визначити ефективність використання праці і встановити чи є дане підприємство конкурентоспроможним.

Таблиця 2 – Показники діяльності підприємства

Показники	Номер підприємства (завдання)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 Обсяг виробництва продукції, тис грн :										
а) базовий період;	5 500	4 900	3 900	6 350	3 630	5 750	6 400	4 250	8 320	7 630
б) звітний період:										
– за планом,	5 775	5 047	4 173	6 921	3 884	6 325	7 168	4 632	9 318	8 622
– фактично	5 948	4 795	4 298	7 198	4 000	6 768	6 594	4 771	9 691	9 225
2 Кількість працівників, осіб:										
а) базовий період:										
– усього,	120	110	95	115	85	90	105	75	134	140
– зокрема жінки:	45	50	65	73	51	44	38	30	73	75
б) звітний період										
– усього.	110	115	83	105	72	83	108	66	120	130
– зокрема жінки.	40	47	56	69	44	38	40	34	65	70
3 Продуктивність праці одного працівника в звітному періоді на підприємстві-конкуренті, тис. грн	47	45	44	58	48	73	67	66	69	62

Методичні рекомендації до виконання завдання 1–10

Для виконання завдань 1–10 треба використати прийом абсолютних і відносних величин. При цьому слід розрахувати і проаналізувати наступні відносні величини (коефіцієнти): планового завдання, виконання плану, динаміки, структури, інтенсивності, координації, порівняння.

На основі цих показників необхідно дати оцінку діяльності підприємства і зробити відповідні висновки щодо його конкурентоспроможності.

Результати аналізу треба подати у вигляді стислого тексту.

Завдання 11–20. На підставі даних таблиці 2 проаналізувати динаміку зміни доходу підприємства від реалізації послуг споживачам, якщо відомо, що за планом-прогнозом даного підприємства цей показник щорічно передбачалося збільшувати в середньому на 2 %.

Таблиця 3 – Дохід підприємства, тис. грн

Номер підприємства (завдання)	Роки				
	перший (базовий)	другий	третій	четвертий	п'ятий
11	9 320	9 450	9 630	9 915	10 220
12	8 150	8 315	8 520	8 780	9 090
13	7 340	7 485	7 710	7 870	8 140
14	6 830	6 930	7 070	7 250	7 560
15	8 200	8 360	8 575	8 830	9 095
16	8 350	8 530	8 740	8 985	9 250
17	9 150	9 330	9 560	9 840	10 150
18	6 950	7 050	7 265	7 485	7 690
19	7 450	7 570	7 790	7 950	8 190
20	8 340	8 510	8 720	8 970	9 240

Методичні рекомендації до виконання завдання 11–20

Для виконання завдань 11–20 треба використати аналітичний прийом «Ряди динаміки». При цьому слід обчислити і проаналізувати наступні показники динаміки доходу: ланцюгові і базисні абсолютні прирости дослідженого показника, його ланцюгові й базисні темпи зростання і темпи приросту, абсолютне значення одного відсотка приросту, середній темп зростання і приросту, середній рівень динамічного ряду.

На основі цих показників треба дати оцінку зміні показника доходу за розглянутий період та проаналізувати ступінь виконання плану-прогнозу.

Результати проведеного аналізу слід подати у вигляді аналітичної таблиці і графіка динаміки аналізованого показника, зробити відповідні висновки.

Завдання 21. Обсяг ремонтно-будівельних робіт на дорожньо-ремонтному підприємстві у звітному періоді порівняно з базисним збільшився на 10 %, вартість основних засобів за цей період зросла на 6 %, чисельність працівників у базисному періоді склала 80 осіб, у звітному – 76.

Необхідно дати аналітичну оцінку ефективності використання основних засобів та праці на даному підприємстві за розглянутий період.

Завдання 22. За планом-прогнозом діяльності підприємства передбачалося протягом п'яти років підвищувати прибуток щорічно на 5 %. Фактично за п'ятиріччя цей показник зріс на 25 %. Треба дати оцінку ступеня виконання плану-прогнозу підприємства в цілому за п'ять років.

Завдання 23. У звітному періоді порівняно с базисним на підприємстві передбачалося за бізнес-планом зменшити собівартість продукції на 4 %. Фактично цей показник щодо базисного періоду зменшився на 2,5 %. Необхідно дати оцінку виконання бізнес-плану за розглянутий період.

Завдання 24. Обсяг виробництва продукції в звітному періоді стосовно базисного підприємство збільшило на 12 %, середня вартість основних засобів на цьому підприємстві за даний період зросла на 4 %. Потрібно встановити, як змінилася ефективність використання основних засобів на даному підприємстві за розглянутий період.

Завдання 25. Відповідно до бізнес-плану ремонтно-будівельного підприємства передбачалося в звітному періоді стосовно базисного підвищити продуктивність праці одного робітника на 7 %. Фактичний обсяг продукції в звітному періоді стосовно базисного зріс на 10 %, а чисельність робітників за цей період збільшилася на 3 %. Потрібно визначити, як змінилася ефективність використання праці в звітному періоді щодо базисного і в порівнянні з бізнес-планом.

Завдання 26. За бізнес-планом фірми прибуток передбачалося збільшити за три роки на 20 %. Фактично річні (ланцюгові) темпи приросту цього показника склали: перший рік – 5 %, другий рік – 7 % і третій рік – 9 %. Необхідно дати оцінку виконання бізнес-плану фірми за трирічний період.

Завдання 27. Продуктивність праці одного працівника на підприємстві за останні чотири роки у цілому збільшилась на 15 %. Ланцюгові темпи зростання цього показника на підприємстві-конкуренті в розрізі окремих років цього ж періоду склали: перший рік – 103,5 %, другий рік – 105,5 %, третій –

107,1 % і четвертий – 109 %. Треба спрогнозувати майбутній період, чи є конкурентоспроможною виробнича діяльність даного підприємства.

Завдання 28. Обсяг виробництва продукції на підприємстві у звітному році стосовно базисного збільшився на 6 %, матеріальні затрати на виробництво цієї продукції за цей же період зросли на 3 %. Потрібно дати оцінку ефективності використання матеріальних ресурсів на даному підприємстві.

Завдання 29. Планом – прогнозом підприємства передбачалося збільшення прибутку на 5,5 %, індекс виконання плану цього показника склав 107 %. Треба дати оцінку динаміки зміни цього показника за пройдений період.

Завдання 30. Прибуток підприємства у звітному році відносно базисного збільшився на 9 %, основні засоби за цей період зросли на 3 %, а їх активна частина збільшилась на 4 %. Треба дати оцінку ефективності використання основних засобів і їх активної частини за даний період.

Завдання 31–40. Використовуючи дані таблиці 3, необхідно дати узагальнюючу оцінку виробничій діяльності підприємства та ефективності використання його ресурсів.

Таблиця 4 – Зміна основних показників виробничої діяльності підприємства (у відсотках до базового періоду)

Номер завдання	Кількість працівників	Основні засоби	Обсяг продукції	Прибуток
31	101	104	105	107
32	99	102	104	106
33	98	101	103	105
34	98	99	102	104
35	102	105	107	109
36	103	102	100	98
37	94	95	97	99
38	99	101	103	102
39	101	98	99	103

Методичні рекомендації до виконання завдання 31–40

Для виконання цих завдань необхідно використати прийом порівняння показників, спосіб відносних величин і індексний метод. При цьому треба розрахувати індекси деяких похідних узагальнюючих показників (продуктивності і капіталоозброєності праці, капіталовіддачі основних засобів, рентабельності основних засобів, праці і продукції) і на основі їх порівняльного аналізу зробити відповідні висновки щодо зміни ефективності використання ресурсів даного підприємства, а також дати узагальнюючу оцінку його виробничій діяльності у цілому.

Завдання 41–50. Використовуючи вихідні дані таблиці 4, необхідно виконати факторний аналіз продукції (послуг) підприємства, тобто розрахувати абсолютний і відносний вплив на зміну цього показника таких чинників: середньої чисельності робітників і продуктивності праці одного робітника, визначити структуру такого впливу, на основі якої встановити характер розвитку даного підприємства з економічної точки зору (інтенсивно чи екстенсивно, переважно на інтенсивній чи екстенсивній основі розвивається дане підприємство).

Таблиця 5 – Вихідні дані для факторного аналізу обсягу продукції (послуг)

Номер завдання	Порівняльні періоди	Обсяг продукції (послуг), тис. грн	Середня чисельність робітників, осіб
1	2	3	4
41	Базовий	4 250	650
	Звітний	4 530	660
42	Базисний	3 250	500
	Звітний	3 520	515
43	Базисний	3 940	560
	Звітний	4 200	580
44	Базисний	4 570	635
	Звітний	4 610	640
45	Базисний	5 380	865
	Звітний	5 515	875

Продовження таблиці 5

1	2	3	4
46	Базисний	2 930	425
	Звітний	3 120	440
47	Базисний	1 470	210
	Звітний	1 665	225
48	Базисний	1 200	150
	Звітний	1 385	165
49	Базовий	850	100
	Звітний	1 035	115
50	Базовий	2 925	325
	Звітний	3 115	335

Методичні рекомендації до виконання завдання 41–50

Для виконання завдань 41–50 необхідно спочатку розрахувати продуктивність праці одного робітника (відношення обсягу продукції до середньої чисельності робітників). Потім для здійснення факторного аналізу обсягу продукції треба скористатися такими модифікаціями метода ланцюгових підстановок: ланцюговою схемою розрахунку впливу факторів, способом обчислення абсолютний різниць і індексною схемою розрахунку впливу окремих чинників. При цьому треба визначити абсолютний і відносний (у відсотках) вплив зазначених чинників на загальну зміну обсягу продукції, а також розрахувати структуру впливу факторів. На основі проведеного аналізу необхідно дати оцінку економічного розвитку підприємства (інтенсивний чи екстенсивний розвиток, переважно на інтенсивній чи екстенсивній основі).

Результати аналізу треба подати у вигляді аналітичної таблиці та графіка й зробити відповідні висновки.

Завдання 51–60. Необхідно стисло викласти загальну методику (порядок) аналізу одного з наступних економічних показників (ваше бачення):

завдання 51 – методику аналізу виробничої програми (обсяг –виробництва і реалізації продукції) підприємства;

завдання 52 – методику аналізу основних засобів підприємства;

завдання 53 – методику аналізу виробничого устаткування;

завдання 54 – методику аналізу ефективності використання праці;

завдання 55 – методику аналізу ефективності використання робочого часу працівників підприємства;

завдання 56 – методику аналізу продуктивності праці;

завдання 57 – методику аналізу собівартості продукції;

завдання 58 – методику аналізу фонду оплати праці працівників підприємства;

завдання 59 – методику аналізу доходу підприємства;

завдання 60 – методику аналізу прибутку підприємства.

3 ТЕСТИ

1. Термін «аналіз» у перекладі з грецької мови означає:

- а) визначення взаємозв'язку показників;
- б) вимірювання та узагальнення даних про зміну економічних явищ та процесів;
- в) вивчення впливу окремих чинників на досліджуваний показник;
- г) об'єднання окремих складових економічних явищ;
- д) розчленування об'єкта на його окремі частини.

2. Причинно-наслідкові зв'язки економічних явищ та процесів є:

- а) методом економічного аналізу;
- б) об'єктами економічного аналізу;
- в) предметом економічного аналізу;
- г) суб'єктами економічного аналізу.

3. Економічні показники діяльності підприємства є:

- а) методом економічного аналізу;
- б) об'єктами економічного аналізу;
- в) предметом економічного аналізу;
- г) суб'єктами економічного аналізу.

4. Послідовність аналітичних процедур, які мають на меті одержання висновків та рекомендацій щодо прийняття оптимальних рішень стосовно досліджуваного економічного об'єкта чи явища є:

- а) аналіз;
- б) синтез;
- в) індукція;

г) дедукція.

5. За допомогою якого аналізу встановлюють причинно-наслідкові зв'язки досліджуваного економічного об'єкта чи явища:

- а) оціночного;
- б) пошукового;
- в) діагностичного.

6. Комплексний та тематичний аналіз – це класифікація економічного аналізу за:

- а) досліджуваними об'єктами;
- б) просторовою ознакою;
- в) ступенем охоплення аналізом досліджуваних об'єктів.

7. Внутрішній та зовнішній аналіз – це класифікація економічного аналізу за:

- а) ступенем охоплення аналізом досліджуваного об'єкта;
- б) напрямками дослідження;
- в) суб'єктами (користувачами) аналізу;
- г) способами проведення аналізу.

8. Горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний аналіз – це класифікація економічного аналізу за:

- а) напрямками аналітичного дослідження;
- б) широтою (характером) порівняння;
- в) способами проведення аналізу.

9. Метою економічного аналізу є:

- а) оцінка інвестиційної діяльності підприємства;
- б) розрахунок показників, що характеризують діяльність підприємства;
- в) створення аналітичного забезпечення для системи менеджменту;
- г) використання економіко-математичних методів для дослідження явищ та процесів;
- д) визначення резервів.

10. Економічна теорія для аналізу господарської діяльності підприємства є:

- а) інформаційно-організаційною основою;
- б) теоретичною і методологічною основою;
- в) нормативно-правовою базою.

11. Економічний аналіз створює інформаційне забезпечення для:

- а) статистичних досліджень;
- б) економічної теорії;
- в) менеджменту;
- г) управлінського обліку.

12. Оцінкова функція економічного аналізу полягає в:

- а) виявленні резервів підвищення ефективності господарювання;
- б) використанні методів елімінування;
- в) визначенні й оцінці фактичного стану досліджуваних показників та їхній характеристиці;
- г) виявленні пріоритетних напрямків розвитку підприємства.

13. Діагностична функція економічного аналізу полягає в:

- а) виявленні резервів підвищення ефективності господарювання;
- б) використанні методів елімінування;
- в) визначенні стану досліджуваних показників та їхній характеристиці;
- г) виявленні пріоритетних напрямків розвитку підприємства;
- д) виявленні причинно-наслідкових зв'язків зміни та розвитку досліджуваних економічних показників.

14. Пошукова функція економічного аналізу полягає в:

- а) обґрунтуванні пропозицій й рекомендацій для підвищення ефективності господарювання;
- б) використанні методів елімінування;
- в) визначенні стану досліджуваних показників та їхній характеристиці;
- г) виявленні та оцінці причинно-наслідкових зв'язків зміни та розвитку досліджуваних економічних показників.

15. Резерви виробництва – це:

- а) запаси готової продукції на складі;
- б) невикористані можливості або упущені вигоди;
- в) збільшення середньої заробітної плати;
- г) зменшення норми використання сировини.

16. Під терміном «фактори» розуміють:

- а) індукцію та дедукцію;
- б) взаємозв'язки та взаємозалежності;
- в) рушійні сили розвитку явищ;
- г) види економічного аналізу та резерви виробництва.

17. До користувачів матеріалами внутрішнього економічного аналізу належать:

- а) акціонери;
- б) податкові органи;
- в) державні статистичні органи;
- г) керівники підприємств.

18. До позаоблікових джерел інформації економічного аналізу відносяться:

- а) статистичний облік і звітність;
- б) оперативний облік і звітність;
- в) вибіркові дані;
- г) бухгалтерський облік і звітність.

19. Метод економічного аналізу – це:

- а) системне, комплексне вивчення економічних явищ та процесів;
- б) збір інформаційних даних;
- в) перевірка інформаційної бази та підготовка її до аналізу.

20. Факторний аналіз передбачає:

- а) класифікацію факторів за просторовою ознакою;
- б) оцінку зміни факторів у просторі та часі;
- в) поділ факторів на кількісні та якісні;
- г) кількісну та якісну оцінку зміни досліджуваних економічних показників.

21. Модель в економічному аналізі – це:

- а) система показників, які характеризують об'єкт аналізу;
- б) метод економічного аналізу;
- в) критерії оптимізації зміни досліджуваного об'єкта;
- г) умовний образ об'єкта аналізу, що відображає його основні характеристики.

22. Моделі, що використовуються в економічному аналізі, коли досліджуваний показник є добутком кількох факторів, – це:

- а) мультиплікативні моделі;
- б) адитивні моделі;
- в) змішані моделі.

23. Сукупність методів та прийомів, що визначають алгоритм розв'язання задачі – це:

- а) метод економічного аналізу;

- б) методика економічного аналізу;
- в) предмет економічного аналізу;
- г) принцип аналітичних досліджень.

24. Який метод економічного аналізу використовують для розрахунку впливу окремих чинників на зміну досліджуваних показників:

- а) прийом деталізації;
- б) ланцюгові підстановки;
- в) ряди динаміки;
- г) вибірковий метод.

25. Метод ланцюгових підстановок дозволяє:

- а) оцінити зміну параметрів у часі;
- б) визначити вплив факторів на результативний показник;
- в) визначити тип функціонального зв'язку;
- г) виявити тенденцію та закономірності зміни і розвитку економічних явищ та процесів.

26. Якщо різницю за кількісним показником помножимо на базисне значення якісного показника, то за способом різниць визначаємо:

- а) вплив зміни якісного показника на зміну аналізованого показника;
- б) вплив зміни кількісного показника на зміну аналізованого показника;
- в) вплив зміни аналізованого показника на зміну кількісного показника.

27. За допомогою яких статистичних групувань можна встановити причинно-наслідкові зв'язки між досліджуваними ознаками економічних явищ та факторів:

- а) типологічних;
- б) структурних;
- в) аналітичних.

28. Середні величини в економічному аналізі використовують для:

- а) визначення структурних зрушень;
- б) узагальнення характеристики сукупності однорідних явищ;
- в) оцінки впливу факторів на зміну результативного показника;
- г) визначення тенденції зміни економічних явищ та процесів.

29. За допомогою яких способів аналізу виявляються взаємозв'язки між економічними явищами:

- а) деталізація;

- б) статистичне групування;
- в) кореляція;
- г) спосіб зіставлення паралельних рядів.

30. Теоретичною основою економічного аналізу є:

- а) філософія;
- б) математика;
- в) інформатика.

31. У виконання плану з випуску продукції за структурою під час аналізу цього показника зараховується:

- а) плановий обсяг продукції;
- б) фактичний обсяг випуску продукції;
- в) фактичний обсяг випуску продукції, але не вищий за його рівень за планової структури.

32. Коефіцієнт асортиментності продукції – це відношення:

- а) фактичного випуску продукції до планового;
- б) планового випуску продукції до фактичного;
- в) фактичного випуску продукції у межах плану до планового.

33. Чи може процент виконання плану з асортименту продукції під час аналізу цього показника перевищувати 100?

- а) так;
- б) ні.

34. Яка з формул дозволяє визначити вплив продуктивності одиниці обладнання на відхилення фактичного обсягу виробництва від планового (ΔQ_v), коли обсяг виробництва продукції розраховується як добуток кількості одиниць обладнання (N), фонду часу його роботи (t) та продуктивності одиниці обладнання (V):

а) $\Delta Q_v = (V_\phi - V_{пл})N_{пл} t_{пл}$;

б) $\Delta Q_v = (V_\phi - V_{пл})N_\phi t_{пл}$;

в) $\Delta Q_v = (V_\phi - V_{пл})N_\phi t_\phi$.

35. Яка з формул дозволяє визначити вплив використання обладнання у часі на відхилення фактичного обсягу виробництва від планового (ΔQ_t), коли обсяг виробництва розраховується як добуток кількості одиниць обладнання (N), фонду часу його роботи (t) та продуктивність одиниці обладнання (V):

а) $\Delta Q_t = (t_\phi - t_{пл})N_{пл} V_\phi$;

$$\text{б) } \Delta Q_t = (t_{\phi} - t_{\text{пл}})N_{\phi} V_{\text{пл}};$$

$$\text{в) } \Delta Q_t = (t_{\phi} - t_{\text{пл}})N_{\phi} V_{\phi}.$$

36. Як аналізується структура промислово-виробничого персоналу підприємства:

а) зіставленням фактичної питомої ваги робітників у загальній чисельності персоналу з плановою величиною;

б) зіставленням фактичної питомої ваги кожної категорії персоналу з плановою і фактичною її величиною за минулий звітний період;

в) зіставленням фактичної кількості робітників за категоріями персоналу з їхньою плановою величиною.

37. Як визначити вплив зміни питомої ваги робітників на зміну продуктивності праці всього персоналу:

а) множенням відпрацьованого часу на середньогодинну продуктивність праці;

б) множенням відхилення за кількістю робітників на обсяг продукції;

в) множенням відхилення між фактичною і плановою величиною питомої ваги робітників на їхню планову продуктивність праці.

38. Які фактори впливають на зміну денної продуктивності праці робітників:

а) обсяг продукції і загальна кількість відпрацьованих людино - днів;

б) зміна тривалості робочого дня і годинної продуктивності праці;

в) зміна кількості робітників і їхньої продуктивності праці.

39. Як визначити вплив годинної продуктивності праці на обсяг виробленої продукції:

а) множенням фактичної чисельності робітників на планову годинну продуктивність праці;

б) множенням планової годинної продуктивності праці на загальну величину фактично відпрацьованої кількості людино-годин;

в) множенням відхилення між фактичною і плановою величинами годинної продуктивності на фактично відпрацьовані робітниками людино-години.

40. Які фактори впливають на зміну рівня капіталовіддачі основних засобів:

а) обсяг продукції;

б) величина основних засобів;

в) питома вага активної частини основних засобів;

г) капіталовіддача активної частини основних засобів.

41. Як визначити вплив капіталовіддачі на зміну обсягу продукції:

а) множенням капіталовіддачі на середню вартість основних засобів;

б) множенням зміни капіталовіддачі на середню вартість основних засобів у звітному періоді;

в) множенням зміни середньої вартості основних засобів на рівень капіталовіддачі в базисному періоді.

42. Який метод досліджування використовується для факторного аналізу обсягу виробництва продукції (послуг):

а) ряди динаміки;

б) ланцюгові підстановки;

в) вибірковий метод.

43. Яка з формул дозволяє визначити вплив кількості працівників на відхилення обсягу виробництва продукції у звітному періоді від базисного (ΔQ_T), коли обсяг виробництва розраховується як добуток кількості працівників (T), капіталоозброєності праці (W) та фкапіталовіддачі основних засобів (f):

а) $\Delta Q_T = (T_1 - T_0) W_0 f_0$;

б) $\Delta Q_T = (T_1 - T_0) W_0 f_1$;

в) $\Delta Q_T = (T_1 - T_0) W_1 f_0$.

44. Яка з формул дозволяє визначити вплив капіталоозброєності праці на відхилення обсягу виробництва продукції у звітному періоді від базисного (ΔQ_w), коли обсяг виробництва розраховується як добуток кількості працівників (T), капіталоозброєності праці (W) та капіталовіддачі основних засобів (f):

а) $\Delta Q_w = (W_1 - W_0) T_1 f_0$;

б) $\Delta Q_w = (W_1 - W_0) T_0 f_1$;

в) $\Delta Q_w = (W_1 - W_0) T_1 f_1$.

45. Яка з формул дозволяє визначити вплив капіталовіддачі основних засобів на відхилення обсягу виробництва продукції у звітному періоді від базисного (ΔQ_f), коли обсяг виробництва розраховується як добуток кількості працівників (T), капіталоозброєності праці (W) та капіталовіддачі основних засобів (f):

а) $\Delta Q_f = (f_1 - f_0) T_0 W_0$

б) $\Delta Q_f = (f_1 - f_0) T_1 W_0$;

в) $\Delta Q_f = (f_1 - f_0)T_1 W_1$.

46. Як визначити вплив середньої ціни (тарифу) одиниці продукції (послуг) на зміну величини доходу підприємства:

- а) множенням зміни обсягу продукції на рівень середньої ціни (тарифу) одиниці продукції (послуг) у базисному періоді;
- б) множенням зміни рівня середньої ціни (тарифу) одиниці продукції (послуг) на обсяг реалізованої продукції (послуг) у звітному періоді;
- в) множенням зміни середньої ціни (тарифу) одиниці продукції (послуг) на обсяг реалізованої продукції (послуг) у базисному періоді.

47. Які чинники впливають зміну продуктивності праці одного працівника:

- а) обсяг продукції;
- б) чисельність працівників;
- в) продуктивність праці одного робітника;
- г) питома вага робітників у загальній кількості працівників.

48. Який метод дослідження використовується для вивчення динаміки обсягу виробництва продукції:

- а) вибірковий метод;
- б) ланцюгові підстановки;
- в) ряди динаміки;
- г) групування.

49. Факторний аналіз фонду оплати праці робітників підприємства враховує вплив таких чинників:

- а) чисельність робітників;
- б) середню заробітну плату одного робітника;
- в) кількість відпрацьованих людино-днів працівниками;
- г) продуктивність праці одного робітника.

50. Яке з наведених нижче співвідношень показників свідчить про покращення результатів діяльності підприємства:

- а) темпи зростання продуктивності праці випереджають темпи зростання середньої заробітної плати;
- б) темпи зростання середньої заробітної плати випереджають темпи зростання продуктивності праці.

51. Для аналізу технічного стану основних засобів використовують такі показники:

- а) коефіцієнт оновлення;
- б) коефіцієнт зносу;
- в) коефіцієнт придатності;
- г) коефіцієнт вибуття.

52. Факторний аналіз ефективності використання основних засобів базується на таких показниках:

- а) коефіцієнт придатності;
- б) капіталовіддача;
- в) капіталоемність;
- г) коефіцієнт оновлення.

53. Які чинники використовують для факторного аналізу продуктивності праці:

- а) коефіцієнт оновлення;
- б) фондоозброєність праці;
- в) капіталовіддачу;
- г) фондорентабельність.

54. Які з наведених нижче показників є чинниками зміни продуктивності праці одного працівника:

- а) обсяг виробництва продукції;
- б) чисельність працівників;
- в) питома вага робітників у загальній чисельності працівників;
- г) виробіток одного робітника.

55. Для двохфакторного аналізу обсягу виробництва продукції використовують наступні чинники:

- а) кількість устаткування;
- б) коефіцієнт змінності;
- в) тривалість зміни;
- г) продуктивність одиниці устаткування.

56. Обсяг виробництва продукції в базисному періоді склав 10 млн. грн, індекс продуктивності праці одного робітника склав 0,98, чисельність робітників підприємства в звітному періоді стосовно базисного зменшилась на 5%. Необхідно визначити вплив кожного із зазначених чинників на зміну обсягу виробництва продукції.

57. Індеси факторних показників склали: капіталовіддачі – 1,05; чисельності працівників – 1,01; капіталоозброєності праці – 1,02. Необхідно визначити вплив кожного із зазначених чинників на зміну обсягу виробництва продукції при умові, що абсолютна величина цього показника в базовому періоді склала 10 млн грн.

58. Яке з наведених нижче співвідношень показників свідчить про покращення ефективності використання основних засобів:

а) темпи зростання продуктивності праці випереджають темпи зростання капіталоозброєності праці;

б) темпи зростання капіталоозброєності випереджають темпи зростання продуктивності праці.

59. Чисельність працівників на підприємстві у звітному періоді стосовно базового зросла на 4 %, вартість основних засобів підвищилась на 3 %, обсяг виробництва продукції збільшився на 2 %. Потрібно дати оцінку ефективності використання ресурсів на даному підприємстві.

60. Які чинники впливають на зміну денної продуктивності праці робітників:

а) обсяг продукції і загальна кількість відпрацьованих людино-днів;

б) тривалість робочого дня і годинна продуктивність праці ;

в) кількість робітників і кількість відпрацьованих людино-годин.

61. Різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) має назву:

а) прибуток від основної діяльності;

б) прибуток від операційної діяльності;

в) маржинальний дохід.

62. Різниця між виручкою від реалізації продукції та умовно-змінними витратами має назву:

а) прибуток від основної діяльності;

б) прибуток від операційної діяльності;

в) маржинальний дохід.

63. Які чинники впливають на зміну доходу від реалізації продукції:

а) обсяг реалізації продукції;

б) собівартість продукції;

в) середній тариф (ціна) одиниці продукції.

64. Маржинальний дохід – це є:

- а) сума прибутку та величина умовно-постійних затрат;
- б) сума прибутку та величина умовно-змінних затрат;
- в) сума умовно-постійних та умовно-змінних затрат.

65. Вертикальний аналіз прибутку являє собою:

- а) аналіз динаміки прибутку за ряд періодів;
- б) аналіз структури прибутку у розрізі окремих елементів.

66. Горизонтальний аналіз прибутку являє собою:

- а) аналіз динаміки прибутку за ряд періодов;
- б) аналіз структури прибутку у розрізі окремих елементів.

67. Який метод використовують для факторного аналізу прибутку підприємства:

- а) ряди динаміки;
- б) метод статистичних групувань;
- в) метод ланцюгових підстановок;
- г) вибірковий метод.

68. Для оцінки ефективності використання матеріальних затрат використовують такі показники:

- а) матеріаловіддачу;
- б) матеріалоємність продукції;
- в) собівартість одиниці реалізованої продукції;
- г) ціну одиниці продукції.

69. Який чинник обумовлює рентабельність капіталу:

- а) чистий прибуток;
- б) дохід від реалізації продукції;
- в) собівартість продукції;
- г) величина капіталу підприємства.

70. Які методичні прийоми застосовуються для факторного аналізу рівня рентабельності активів:

- а) балансовий прийом;
- б) дисконтування грошових потоків;
- в) ланцюгові підстановки;
- г) індексний метод.

71. Які показники використовують для характеристики кінцевого фінансового результату діяльності підприємства:

- а) дохід;
- б) собівартість продукції;
- в) прибуток;
- г) збиток.

72. Які чинники використовують при дослідженні впливу трудового потенціалу підприємства на зміну прибутку:

- а) чисельність працівників;
- б) коефіцієнт плинності кадрів;
- в) величина прибутку, що приходиться на одного працівника;
- г) рентабельність капіталу.

73. Які чинники впливають на зміну рівня рентабельності основних засобів:

- а) середня вартість основних засобів;
- б) питома вага активної частини основних засобів;
- в) рентабельність активної частини основних засобів;

74. Як змінюється рівень умовно-змінних витрат при зростанні обсягу виробництва продукції:

- а) зменшується;
- б) не змінюється;
- в) зростає прискорено;
- г) зростає пропорційно зміні продукції.

75. Як змінюється рівень умовно-постійних витрат при зростанні обсягу виробництва продукції:

- а) не змінюється;
- б) зменшується;
- в) зростає пропорційно;
- г) зростає прискорено.

76. Який показник дає змогу оцінити рівень собівартості продукції ремонтно-будівельного підприємства:

- а) затрати на одиницю вартості ремонтно-будівельних робіт;
- б) коефіцієнт ритмічності виконання робіт;
- в) рівень оплати праці; рівень матеріальних затрат.

77. Як визначити вплив обсягу реалізації послуг підприємства на зміну величини його доходу:

а) множенням зміни обсягу реалізації послуг на середній тариф одиниці послуг у базовому періоді;

б) множенням зміни обсягу реалізації послуг на середній тариф одиниці послуг у звітному періоді;

в) множенням зміни обсягу реалізації послуг на зміну середнього тарифу послуг.

78. Як визначити вплив рівня рентабельності продажів на зміну величини прибутку підприємства:

а) множенням зміни рівня рентабельності продажів на величину доходу підприємства у звітному періоді;

б) множенням зміни рівня рентабельності продажів на величину доходу у базовому періоді;

в) множенням зміни рівня рентабельності продажів на зміну доходу підприємства.

79. Яка формула дозволяє визначити вплив обсягу реалізації продукції підприємства на відхилення величини його прибутку у звітному періоді від базового ($\Delta\Pi_Q$), коли прибуток розраховується як добуток обсягу реалізації продукції (Q), середньої ціни одиниці продукції (t) і рівня рентабельності продажів (P):

а) $\Delta\Pi_Q = (Q_1 - Q_0) t_1 P_1$;

б) $\Delta\Pi_Q = (Q_1 - Q_0) t_0 P_0$;

в) $\Delta\Pi_Q = (Q_1 - Q_0) t_1 P_0$;

г) $\Delta\Pi_Q = (Q_1 - Q_0) t_0 P_1$.

80. Яка з формул дозволяє визначити вплив середньої ціни одиниці реалізованої продукції на відхилення величини прибутку підприємства у звітному періоді від базового ($\Delta\Pi_t$), коли прибуток розраховується як добуток обсягу реалізації продукції (Q), середньої ціни одиниці продукції (t) і рівня рентабельності продажів (P):

а) $\Delta\Pi_t = (t_1 - t_0) Q_0 P_0$;

б) $\Delta\Pi_t = (t_1 - t_0) Q_1 P_1$;

в) $\Delta\Pi_t = (t_1 - t_0) Q_1 P_0$;

г) $\Delta\Pi_t = (t_1 - t_0) Q_0 P_1$.

81. Яка з формул дозволяє визначити вплив рівня рентабельності продажів на відхилення величини прибутку підприємства у звітному періоді від базового ($\Delta\Pi_p$), коли прибуток розраховується як добуток реалізації продукції (Q), середньої ціни одиниці продукції (t) і рівня рентабельності продажів (P):

а) $\Delta\Pi_p = (P_1 - P_0) Q_1 t_1$;

б) $\Delta\Pi_p = (P_1 - P_0) Q_0 t_0$;

в) $\Delta\Pi_p = (P_1 - P_0) Q_1 t_0$;

г) $\Delta\Pi_p = (P_1 - P_0) Q_0 t_1$.

82. Як визначити вплив зміни матеріальних затрат на відхилення обсягу виробництва продукції у звітному періоді від базового:

а) множенням зміни матеріальних затрат на величину рівня матеріаловіддачі у звітному періоді;

б) множенням зміни матеріальних затрат на величину рівня матеріаловіддачі у базовому періоді;

в) множенням зміни матеріальних затрат на індекс рівня матеріаловіддачі.

83. Як визначити вплив рівня матеріаловіддачі на зміну обсягу виробництва продукції у звітному періоді стосовно базового:

а) множенням зміни рівня матеріаловіддачі на величину матеріальних затрат у базовому періоді;

б) множенням зміни рівня матеріаловіддачі на величину матеріальних затрат у звітному періоді;

в) множенням зміни рівня матеріаловіддачі на відносний приріст матеріальних затрат.

84. Які з наведених нижче показників є чинниками зміни капіталовіддачі основних засобів:

а) обсяг виробництва продукції;

б) вартість основних засобів;

в) питома вага активної частини основних засобів;

г) капіталовіддача активної частини основних засобів.

85. Яке з наведених співвідношень є оптимальним з економічного погляду (де I_t , I_f , I_Q , I_Π – відповідно індекси чисельності працівників, основних засобів, обсягу продукції, прибутку):

а) $1 < I_t < I_f < I_Q < I_\Pi$,

б) $1 < I_t > I_f > I_Q > I_\Pi$;

в) $1 > I_t > I_f > I_Q > I_\Pi$;

- г) $1 < I_T < I_f < I_Q > I_p$;
- д) $1 > I_T > I_f > I_Q > I_p$.

86. Обсяг реалізації продукції у звітному періоді стосовно базисного зріс на 10 %, ціна одиниці реалізованої продукції за цей період збільшилась на 3 %. Як змінилася за даний період величина доходу підприємства:

- а) зросла на 13,3 %;
- б) зросла на 13 %;
- в) зросла на 7 %.

87. Величина реалізованої продукції у звітному періоді стосовно базисного зросла на 5 %, ціна одиниці реалізованої продукції за цей період на стільки же зменшилась. Чи змінилась за цей період величина доходу:

- а) не змінилася;
- б) змінилася;
- в) ваша відповідь.

88. Середня вартість основних засобів у звітному періоді по відношенню до базисного зменшилась на 3 %, рівень рентабельності основних засобів за цей період зріс 5 %. Як змінилась за цей період величина прибутку:

- а) зменшилась на 2 %;
- б) зросла на 8 %;
- в) зросла на 1,85 %.

89. Прибуток підприємства в базисному періоді склав 10 млн. грн, індекс чисельності працівників склав 1,02, рівень рентабельності персоналу склав 1,05. Необхідно визначити кількісний вплив кожного із зазначених чинників на зміну прибутку підприємства.

90. Для факторного аналізу прибутку підприємства за допомогою методу ланцюгових підстановок необхідно скласти і обґрунтувати факторну мультиплікативну модель цього показника за умови, що на його зміну впливають наступні чинники:

- а) капіталоозброєність праці;
- б) рівень рентабельності продукції;
- в) чисельність працівників;
- г) капіталовіддача основних засобів.

4 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Визначте предмет, зміст, об'єкт, суб'єкт та рівень проведення фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства.
2. Обґрунтуйте роль і значення проведення фінансово-економічного аналізу у вивченні діяльності підприємства.
3. Визначте мету, основні функції та завдання проведення фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства.
4. Подайте узагальнюючу оцінку основним вимогам (принципам), що ставляться до проведення економічного аналізу .
5. Подайте визначення терміну «метод економічного аналізу» і назвіть його характерні особливості.
6. Інтерпретуйте поняття загальної та часткової методики фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства.
7. Поясніть сутність і необхідність використання економіко-статистичних моделей в аналітичних дослідженнях.
8. Подайте характеристику основним прийомам (способам) фінансово-економічного аналізу, які використовуються під час вивчення діяльності підприємства.
9. Визначте, за якими ознаками класифікують фактори, що впливають на зміну результатів діяльності підприємства.
10. Обґрунтуйте основні напрямки застосування прийому порівняння показників в аналітичних дослідженнях.
11. Поясніть сутність, значення та сферу використання прийому деталізації показників в аналітичних дослідженнях.
12. Розкрийте сутність, значення та сферу використання балансового (сальдового) прийому в економічному аналізі діяльності підприємства.
13. Поясніть сутність, значення та сферу використання прийому статистичних групувань в аналізі діяльності підприємства.
14. Обґрунтуйте основні напрямки застосування способу перерахунку показників в аналізі діяльності підприємства.
15. Розкрийте сутність, значення та сферу використання абсолютних і відносних величин (показників) в аналітичних дослідженнях підприємства.
16. Поясніть сутність методу середніх величин та особливості його використання під час аналізу діяльності підприємства.

17. Розкрийте сутність, значення та сферу використання прийому «ряди динаміки» під час дослідження закономірностей зміни показників діяльності підприємства.

18. Поясніть сутність способу зіставлення паралельних рядів та особливості його використання під час вивчення взаємозв'язків між економічними явищами та процесами.

19. Обґрунтуйте значення та сферу використання індексного методу під час аналізування діяльності підприємства.

20. Розкрийте сутність методу ланцюгових підстановок, його модифікацій та сферу їхнього використання в фінансово-економічному аналізі діяльності підприємства.

21. Поясніть сутність, значення та сферу використання вибіркового методу під час аналітичних досліджень діяльності підприємства.

22. Визначте сутність методу експертних оцінок та сферу його використання в економічному аналізі діяльності підприємства.

23. Поясніть методику побудови схематичних і математичних факторних моделей узагальнюючих показників діяльності підприємства (назвіть типи таких моделей і визначте сферу їхнього застосування в аналітичних дослідженнях).

24. Розкрийте сутність, завдання та методику проведення факторного аналізу узагальнюючих показників діяльності підприємства.

25. Визначте основні напрямки використання графічного і табличного способів відображення аналітичних даних в аналізі підприємства.

26. Назвіть види економічного аналізу та характеризуйте їх за різними ознаками.

27. Охарактеризуйте види економічного аналізу за функціями та способами їхнього проведення.

28. Подайте характеристику інформаційної бази аналітичних досліджень.

29. Розкрийте роль, зміст і основні етапи організації аналітичної роботи.

30. Охарактеризуйте основні форми узагальнення та оформлення результатів фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства.

31. Розкрийте значення, основні завдання, інформаційну базу, аналітичні показники (вимірники) продукції (робіт, послуг) техніко-економічного аналізу виробничої програми підприємства.

32. Охарактеризуйте загальну методику аналізу виконання виробничої програми підприємства.

33. Розкрийте загальну методику розрахунку впливу техніко-економічних факторів на зміну обсягу виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг).

34. Обґрунтуйте методику розрахунку впливу трудових факторів на зміну показників виробничої програми підприємства.

35. Охарактеризуйте методику розрахунку впливу техніко-експлуатаційних факторів на зміну показників виробничої програми підприємства.

36. Поясніть методику обчислення впливу окремих чинників на зміну обсягу виробництва продукції за допомогою методу ланцюгових підстановок (побудуйте та обґрунтуйте структурно-логічну факторну модель цього показника).

37. Розкрийте методику факторного аналізу показника виробничої програми підприємства за допомогою індексної модифікації ланцюгових підстановок.

38. Поясніть методику аналізу складу і структури наданих послуг за їхнім асортиментом та обґрунтуйте розрахунок впливу структурного чинника (структурних зрушень) на виконання виробничої програми підприємства.

39. Аналіз і оцінка ритмічності роботи підприємства (назвіть та прокоментуйте методику обчислення аналітичних показників, що використовуються для оцінки ритмічності виробничого процесу).

40. Визначте основні напрямки, за якими проводиться аналіз основних засобів підприємства.

41. Розкрийте методику аналізу динаміки, складу, структури, руху, технічного стану та ефективності використання основних засобів підприємства.

42. Охарактеризуйте методику аналізу динаміки, складу, структури, технічного стану та ефективності використання виробничого устаткування підприємства за різними ознаками.

43. Поясніть методику факторного аналізу капіталовіддачі основних засобів (побудуйте та обґрунтуйте факторну модель цього показника).

44. Прокоментуйте методику факторного аналізу рентабельності основних засобів (побудуйте та обґрунтуйте факторну модель цього показника).

45. Розкрийте методику розрахунку впливу виробничого устаткування та ефективності його використання на зміну обсягу виробництва продукції (обґрунтуйте схематичну та математичну модель взаємозв'язку відповідних аналітичних показників).

46. Охарактеризуйте методику розрахунку впливу основних засобів та ефективності їхнього використання на зміну обсягу виробництва продукції

(послуг) підприємства (побудуйте схему та математичну модель взаємозв'язку відповідних аналітичних показників).

47. Подайте оцінку озброєності праці основними засобами (назвіть та прокоментуйте методику розрахунку аналітичних показників, що використовуються для такої оцінки).

48. Розкрийте методику аналізу ефективності використання земельної площі, зайнятої аналізованим підприємством (обґрунтуйте схематичну та математичну модель взаємозв'язку).

49. Охарактеризуйте загальну методику аналізу динаміки, укомплектованості, складу, структури, руху та ефективності використання чисельності працівників підприємства за різними ознаками.

50. Прокоментуйте методику аналізу ефективності використання робочого часу працівників підприємства (назвіть та поясніть методику обчислення відповідних показників, що використовуються у процесі такого аналізу).

51. Розкрийте методику розрахунку впливу трудового та технічного потенціалу підприємства на кінцеві результати його роботи: обсяг виробництва продукції (послуг) та прибуток (побудуйте та обґрунтуйте схематичну і математичну модель цих показників для їхнього факторного аналізу).

52. Поясніть методику факторного аналізу показників продуктивності праці (обґрунтуйте математичні факторні моделі цих показників).

53. Визначте основні напрямки аналізу собівартості продукції (робіт, послуг) підприємств за окремими ознаками.

54. Охарактеризуйте методику факторного аналізу окремих економічних елементів операційних витрат на виробництво продукції (робіт, послуг).

55. Розкрийте загальну методику аналізу доходів підприємств.

56. Прокоментуйте методику факторного аналізу прибутку підприємства.

57. Охарактеризуйте основні напрямки аналізу показників рентабельності підприємства.

58. Прокоментуйте методику впливу трудових чинників на зміну прибутку підприємства.

59. Поясніть сутність маржинального підходу до аналізу доходу та прибутку підприємства.

60. Висвітліть основні напрямки аналізу фінансового стану підприємства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Анализ хозяйственной деятельности : учеб. пособие / [В. И. Бариленко и др.]; под ред. В. И. Бариленко. – М. : Омега-Л, 2009. – 414 с.
2. Андреева Г. І. Економічний аналіз : навч.-метод. посібник / Г. І. Андреева. – Київ : Знання, 2008. – 263 с.
3. Банкрутство підприємств будівельної галузі України : стан, проблеми і шляхи їх вирішення : монографія / [В. М. Бабаєв, В. І. Торкатюк, Л. М. Шутенко та ін.]; за заг. ред. В. М. Бабаєва; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 723 с.
4. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навч. посібник / Б. Є. Грабовецький. – Київ : Центр навчальної літератури, 2009. – 256 с.
5. Доля В. Т. Экономический анализ : теория и практические методики : учеб. пособие / В. Т. Доля. – Київ : Кондор, 2003. – 208 с.
6. Економічний аналіз: навч. посібник / За ред. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир : Рута, 2003. – 680 с.
7. Економічний аналіз : навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевский, М. І. Горбатюк; за ред. М. Г. Чумаченка. – Київ : КНЕУ, 2001. – 540 с.
8. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: навч. посібник / В. М. Івахненко. – Київ : Знання-Прес, 2000. – 207 с.
9. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: навч.-метод. посібник / В. М. Івахненко. – Київ : КНЕУ, 2000 – 263 с.
10. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз : навч. посібник / К. В. Ізмайлова. – Київ : МАУП, 2000. – 144 с.
11. Організація і методика економічного аналізу : навч. посібник / [Т. Д. Косова, П. М. Сухарев, Л. О. Ващенко та ін.]. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
12. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз : теорія і практика : підручник / Г. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній. – Львів : «Магнолія-2006», 2008. – 440 с.
13. Комплексный экономический анализ предприятия: учебник / под ред. Н. В. Войтоловского, А. П. Калининой, И. И. Мазуровой. – СПб. : Питер, 2010. – 576 с.

14. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посібник / М. Я. Коробов. – Київ : Знання, 2000. – 378 с.
15. Костюк В.О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства : підручник / В.О.Костюк ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 233 с.
16. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства / [Т. Д. Костенко, Є. О. Підгора, В. С. Рижиков та ін.]. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
17. Литвин Б. М. Економіко-аналітична діяльність в організації : підручник / Б. М. Литвин. – Київ : Хай-Тек Прес, 2008. – 352 с.
18. Маркин Ю. П. Экономический анализ : учеб. пособие / Ю. П. Маркин. – М. : Омега-Л, 2009. – 450 с.
19. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник / П. Я. Попович. – Київ : Знання, 2008. – 630 с.
20. Прокопенко І. Ф. Курс економічного аналізу : підручник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін, З. Ф. Петряєва; за ред. І. Ф. Прокопенка. – Харків: Легас, 2004. – 384 с.
21. Савицкая Г. В. Экономический анализ: учебник / Г. В. Савицкая. – М. : Новое Знание, 2004. – 640 с.
22. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посібник / Г. В. Савицька. – Київ : Знання, 2004. – 654 с.
23. Техніко-економічні розрахунки на підприємстві : навч. посібник / Г. А. Семенов, А. Г. Семенов, А. Г. Семенова, В. К. Станчевський. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 184 с.
24. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз : навч. посібник / Н. В. Тарасенко. – Львів : Новий Світ-2000, 2006. – 344 с.
25. Чернов В. А. Экономический анализ : торговля, общественное питание, туристический бизнес : учеб. пособие / В. А. Чернов; под ред. М. И. Бакакова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 686 с.
26. Фомин Я. А. Диагностика кризисного состояния предприятия : учеб. пособие / Я. А. Фомин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 349 с.
27. Череп А. В. Економічний аналіз: навч. посібник / А. В. Череп. – Київ : Кондор, 2005. – 160 с.

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації і завдання
до виконання розрахунково-контрольної роботи,
проведення практичних занять та самостійної роботи
з курсу

**«АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
(БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ)»**

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм
навчання зі спеціальності 051 – Економіка)*

Укладач **КОСТЮК** Василь Остапович

Відповідальний за випуск *Н. М. Матвєєва*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *В. О. Костюк*

План 2022, поз. 305М

Підп. до друку 30.06.2022 Формат 60 × 84/16.
Електронне видання Ум.-друк. арк. 2,3.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків 61002.

Електронна адреса: office@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017